

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**Độc lập – Tự do – Hạnh phúc****BÁO CÁO TÓM TẮT SÁNG KIẾN**

1. Tên sáng kiến: Vận dụng phương pháp đọc sách để thiết kế phiếu học tập trong quy trình dạy học đọc hiểu văn bản văn học bậc THCS, khối 7.

2. Mục tiêu của sáng kiến: hoạt động hóa quá trình dạy học đọc hiểu văn bản văn học, góp phần hình thành và phát triển năng lực đọc (một trong 4 năng lực chuyên môn đọc, viết, nghe, nói của môn Ngữ văn). Giáo viên phân hóa được năng lực của học sinh qua mức độ hoàn thành các bước đọc từ dễ đến khó, thúc đẩy học sinh từng bước cải thiện kỹ năng đọc hướng tới hoàn thiện kỹ năng đọc sách phục vụ cho việc hình thành năng lực tự học suốt đời.

3. Mô tả nội dung sáng kiến:

- Mô tả: sử dụng phiếu học tập trong quy trình dạy học đã là phương pháp được áp dụng rộng rãi trong nhà trường phổ thông, đối với bản thân giáo viên đang viết sáng kiến này cũng đã vận dụng phiếu học tập liên tục, giúp cho học sinh vừa học vừa lưu trữ phiếu suốt học kỳ, suốt năm học và trở thành một hồ sơ học tập để tiến hành đánh giá và tự đánh giá nhiều chiều quá trình dạy và học (như đã nêu ở tóm tắt sáng kiến kinh nghiệm “*Kiểm tra, đánh giá quá trình học tập của học sinh qua hệ thống phiếu bài tập Ngữ văn 10*” năm học 2018-2019; “*Vận dụng phương pháp đọc sách để thiết kế phiếu học tập trong quy trình dạy học đọc hiểu văn bản văn học bậc THPT, khối 11*” năm học 2019-2020). Trong năm học này, chúng tôi tiếp tục tham khảo và vận dụng phương pháp đọc sách hiệu quả của Mortimer J.Adler, quan điểm và các bước thực hiện dạy một bài đọc của Peter Filene và quan điểm dạy học Ngữ Văn theo định hướng phát triển năng lực của Đỗ Ngọc Thống, để tiến hành xây dựng, thiết kế phiếu học tập – một phương tiện quan trọng trong quy trình dạy học đọc hiểu văn bản văn học. Phiếu học tập được thiết kế có hai phần Khởi động và Hoạt động học. Phần Khởi động thường được xây dựng theo một trong hai hướng: gợi nhắc kiến thức cũ của học sinh hoặc gợi mở cho học sinh tự tìm một số dữ liệu từ cuộc sống có liên quan đến bài học. Phần Hoạt động học được xây dựng theo các bước của cấp độ đọc và xem bài học là một chỉnh thể văn bản cần tiếp cận (bao gồm phần Tiểu dẫn và văn bản văn học): bước 1 – Đọc lướt; bước 2- Đọc kỹ; bước 3 – Viết về điều đã đọc và bước 4 – Đọc sáng tạo. Ở mỗi bước là một số câu hỏi cụ

thể để đo lường thông tin mà học sinh thu thập được khi thực hiện các bước đọc và đó cũng là kiến thức cụ thể của từng bài học. Bước 1 – các câu hỏi tìm thông tin về văn bản; Bước 2 – câu hỏi được xây dựng theo hướng đặc trưng thể loại văn bản văn học; Bước 3 – câu hỏi giúp học sinh tự tái tạo kiến thức đọc hiểu bằng cách trình bày bằng một đoạn văn ngắn; Bước 4 – câu hỏi được xây dựng theo hướng cho học sinh chuyển thể từ văn bản sang loại hình nghệ thuật khác hoặc ứng dụng kiến thức học vào thực tế cuộc sống. Phiếu học tập thường được thiết kế vừa câu hỏi vừa có khoảng trống để trả lời với dung lượng 2 trang A4 để đảm bảo khối lượng nhiệm vụ học tập vừa sức cho học sinh. Sử dụng phiếu học tập, sẽ tăng cường kỹ năng nghe – nói của học trên trong giờ lên lớp, thúc đẩy sự tương tác giữa giáo viên và học sinh; học sinh và học sinh (vì học sinh được giảm phần ghi chép vào tập khi ở trên lớp). Đối với học sinh THCS, giáo viên có yêu cầu học sinh về nhà chép Bước 1, Bước 2 từ phiếu vào tập Ngữ văn để học sinh khắc sâu kiến thức; có thời gian trình bày phần ghi chép đẹp mắt, tạo thêm hứng thú đối với môn học.

- Về khả năng áp dụng của sáng kiến: Phiếu học tập này được giao cho học sinh khi bắt đầu một đơn vị bài học mới, nên sẽ thay thế cho công đoạn chuẩn bị bài và quyền tập bài soạn của học sinh. Phương pháp này dễ thực hiện rộng rãi, chi phí thấp, có thể điều chỉnh câu hỏi trong từng bước để phù hợp với đối tượng học sinh.

4. Phạm vi áp dụng: Học sinh lớp 7B, 7D trường Thực hành Sư phạm.

5. Thời gian áp dụng: năm học 2020-2021.

6. Hiệu quả của sáng kiến:

Học sinh thực hiện phiếu học tập hết bước 1 và bước 2 được đánh giá là hoàn thành nhiệm vụ chuẩn bị bài của tiết học và có thể thu được 40- 50% kiến thức bài học, 50% kỹ năng đọc; hết bước 3 có thể thu được 60-70% kiến thức bài học, 70% kỹ năng đọc; hết bước 4 có thể thu được 80-90% kiến thức bài học, 80% kỹ năng đọc. Học sinh thực hiện thường xuyên phiếu học tập có thể nâng cao dần kỹ năng đọc và tinh thần tự chủ trong việc tìm hiểu kiến thức. **Kết quả:** 15% học sinh thường xuyên hoàn thành hết 4 bước; 25% học sinh hoàn thành đến hết bước 3; 40% học sinh hoàn thành đến hết bước 2; 15% học sinh hoàn thành bước 1; 5% học sinh chưa sử dụng được phiếu. Trong suốt năm học sẽ có sự dịch chuyển tỉ lệ học sinh hoàn thành phiếu học tập nhiều hơn so với không hoàn thành phiếu học tập. Học sinh thường xuyên hoàn thành phiếu học tập đầy đủ các bước sẽ bắt đầu có xu hướng tự tìm đọc sách ở thư viện trường và tự tin hơn trong quá trình tương tác với học sinh khác và giáo viên trong giờ lên lớp.